

VII kadencja

KANCELARIA SEJMU

Biuro Komisji Sejmowych

PEŁNY ZAPIS PRZEBIEGU POSIEDZENIA

■ **KOMISJI SPRAWIEDLIWOŚCI
I PRAW CZŁOWIEKA
(NR 273)**

■ **KOMISJI ZDROWIA
(NR 223)**

z dnia 8 września 2015 r.

Pełny zapis przebiegu posiedzenia

Komisji Sprawiedliwości i Praw Człowieka (nr 273)

Komisji Zdrowia (nr 223)

8 września 2015 r.

Komisje: Sprawiedliwości i Praw Człowieka oraz Zdrowia, obradujące pod przewodnictwem posła **Czesława Czechyry (PO)**, zastępcy przewodniczącego Komisji Zdrowia, rozpatrzyły:

– uchwałę Senatu w sprawie ustawy o uzgodnieniu płci (druk nr 3814).

W posiedzeniu udział wzięli: **Jerzy Kozdroń** sekretarz stanu w Ministerstwie Sprawiedliwości ze współpracownikiem, **Karolina Grenda** dyrektor Departamentu Spraw Obywatelskich Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, **Justyna Mieszalska** zastępca dyrektora Departamentu Zdrowia Publicznego Ministerstwa Zdrowia wraz ze współpracownikami oraz **Jarosław Jagura** prawnik Helsińskiej Fundacji Praw Człowieka.

W posiedzeniu udział wzięli pracownicy Kancelarii Sejmu: **Longina Grzegorzka**, **Barbara Orlińska**, **Małgorzata Siedlecka-Nowak**, **Maciej Zaremba** – z sekretariatu Komisji w Biurze Komisji Sejmowych; **Magdalena Klorek** oraz **Łukasz Nykiel** – legislatorzy z Biura Legislacyjnego.

Przewodniczący poseł Czesław Czechyra (PO):

Czy mógłbym prosić o chwilę ciszy? Mam słaby głos, ponieważ mam tremę z powodu tego, że pani przewodnicząca Prządka wydelegowała mnie do prowadzenia dzisiejszego wspólnego posiedzenia Komisji Sprawiedliwości i Praw Człowieka oraz Komisji Zdrowia, dotyczącego rozpatrzenia uchwały Senatu i zgłoszonych poprawek odnośnie do ustawy o uzgodnieniu płci.

Witam wszystkich bardzo serdecznie: panie posłanki i panów posłów, pana ministra z zespołem, pracowników sekretariatów i Biura Legislacyjnego oraz gości. Zaczynamy rozpatrywanie uchwały Senatu dotyczącej poprawek do ustawy o uzgodnieniu płci.

Przechodzimy do poprawki pierwszej. Czy wnioskodawca, pani poseł Grodzka, ma uwagi?

Poseł Anna Grodzka (niez.):

Tak. Dziękuję za udzielenie głosu. Mam uwagi do poprawki pierwszej i wszystkich poprawek, które konsekwentnie z tą poprawką się wiążą. Ta poprawka wprowadza pewien problem prawny czy prawnoadministracyjny. Myślę, że pani dyrektor z Ministerstwa Spraw Wewnętrznych będzie w stanie to wytłumaczyć. Nie będę teraz tego przywoływać, żeby tego nie powtarzać, chcę natomiast powiedzieć tylko to, że ta poprawka została zgłoszona przez pana przewodniczącego Piotrowicza jeszcze w podkomisji, która pracowała nad ustawą, i została przez podkomisję rozważona, przedyskutowana i odrzucona. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Czesław Czechyra (PO):

Dziękuję bardzo. Biuro Legislacyjne.

Legislator Magdalena Klorek:

Panie przewodniczący, legislacyjnie nie mamy zastrzeżenia do tej poprawki, podobnie jak i do poprawek, które się z nią łączą. To znaczy, proponowalibyśmy łączne głosowanie poprawek od 1 do 7, od 10 do 12 i od 14 do 17. One wszystkie są konsekwencją zmiany tytułu, czyli nie „uzgodnienia” a „zmiany oznaczenia”.

Natomiast, jeśli możemy zgłosić jakąś uwagę na marginesie, to wydaje nam się odnośnie do tytułu, że taka propozycja – jak powiedziała pani poseł – była rozważana przez podkomisję i do zmiany tytułu ostatecznie nie doszło. Wydaje nam się, że „uzgodnienie płci” bardziej oddaje ducha tej ustawy, bo tu rzeczywiście chodzi o uzgodnienie płci z tożsamością płciową, a więc uzgodnienie z czymś, co istnieje, a nie tylko o czynność w zasadzie techniczną, bo tak można by interpretować pojęcie „zmiany oznaczenia”.

Przewodniczący poseł Czesław Czechyra (PO):

Dziękuję bardzo. Prosiłbym o zabranie głosu stronę rządową, pana ministra, ewentualnie panią dyrektor Grendę.

Sekretarz stanu w Ministerstwie Sprawiedliwości Jerzy Kozdroń:

Panie przewodniczący, szanowni państwo, nie protestuję przeciwko stanowisku wyrażonemu przez panią mecenas z Biura Legislacyjnego i przez wnioskodawcę, bo rzeczywiście była dyskusja prowadzona na posiedzeniu podkomisji w tej sprawie. Chciałbym tylko przedstawić argumenty Senatowi, bo zapewne chcieliby państwo wiedzieć, co legło u podstaw tego, że oni to zmienili. Chodziło głównie o to, że sam tytuł, który mówi „uzgodnienie”, sugeruje, jakby prowadzone były jakieś rokowania, była jakaś ugoda, uzgodnienie między stronami, a oni twierdzą, że to jest orzeczenie sądu. Ja odnośnie do tego nie mam wątpliwości. Co więcej, osobiście uważam, że lepiej by było, gdybyśmy przyjęli pierwotną nazwę ze względu na to – powiem uczciwie – że poprawka piąta jest nieszczęśliwie napisana, a wtedy ta poprawka piąta byłaby bezprzedmiotowa, a tak, niestety, musielibyśmy ją poprawić. Tak więc, nie sprzeciwiam się tej poprawce i uważam, że wracamy do pierwotnego brzmienia. Wyrażam jednak swoją opinię. Gospodarzami są państwo.

Przewodniczący poseł Czesław Czechyra (PO):

Dziękuję, panie ministrze. Czy ktoś z pań posłanek i panów posłów chciałby jeszcze zabrać głos w tej sprawie? Pani poseł Joanna Mucha, bardzo proszę.

Posel Joanna Mucha (PO):

Panie przewodniczący, chciałabym tylko poprosić o zabranie głosu panią dyrektor Grendę z Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, bo pani dyrektor ma jeszcze merytoryczne argumenty, myślę więc, że warto je krótko streścić. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Czesław Czechyra (PO):

Dobrze. Bardzo proszę, pani dyrektor.

Dyrektor Departamentu Spraw Obywatelskich Ministerstwa Spraw Wewnętrznych Karolina Grenda:

Bardzo dziękuję za udzielenie mi głosu, panie przewodniczący. Wszystkie argumenty, tak naprawdę, zostały opisane w uzasadnieniu do uchwały, którą podjął Senat. Za zmianą terminologii, według Senatu, przemawiało to, że – zacytuję – „za niedopuszczalne należy uznać stosowanie rozwiązań prawnych cofających skutek sprostowania do momentu sporządzenia aktu urodzenia”. Co się z tym wiąże? To, że tak naprawdę mielibyśmy niezgodność terminologii z całą procedurą, która została opisana w projekcie. Czyli, konsekwencją tej terminologii powinna być wzmianka do aktu urodzenia, a nie stworzenie nowego bytu, nowego aktu urodzenia. Byłaby to sprzeczność. I to jest ta sprzeczność prawna, która, kiedy wrócimy do pierwotnej terminologii, zostanie wyeliminowana. Dziękuję bardzo.

Sekretarz stanu w MS Jerzy Kozdroń:

Proszę państwa, w związku z tym, co powiedziała pani dyrektor, stanowczo się temu sprzeciwiam. Co prawda, ustawodawca nie przesądził, jak należy to interpretować, ale to orzeczenie sądu nie może być interpretowane ex tunc, czyli, że ono będzie mieć skutek od chwili wydania aktu urodzenia, będzie skutkować od tego momentu.

Proszę sobie wyobrazić sytuację, że osoba, której tożsamość płciową będziemy ustalać w orzeczeniu sądowym, w przeszłości pozostawała w związku małżeńskim, który został rozwiązany przez rozwód. Jeżeli będzie ex tunc, to istnieje przesłanka do unieważnienia małżeństwa, bo w istocie rzeczy będzie to płeć oznaczona od chwili wydania aktu uro-

dzenia. Tak tego interpretować nie możemy. Wydanie orzeczenia skutkować będzie tym, że w tym momencie dochodzi do uzgodnienia płci, i od tego momentu... Uzgodnienie płci nie narusza praw osób trzecich, jeśli z wcześniejszego związku, na przykład, były dzieci.

Przewodniczący poseł Czesław Czechyra (PO):

Dziękuję, panie ministrze. Proszę o wypowiedź przedstawicieli Biura Legislacyjnego.

Legislator Magdalena Klorek:

Panie przewodniczący, jeszcze w kontekście tego, co powiedział pan minister à propos poprawki piątej. Powiedziałam, że nie mamy uwag legislacyjnych, ale oczywiście mamy uwagę do poprawki piątej znajdującej się w tym zbiorze, który powinien być poddany pod głosowanie łącznie. Ona jest wadliwie skonstruowana. Sąd rozpoznaje... Nie zgadzamy się odnośnie do zasady z uzasadnieniem, które jest załączone do tej uchwały, ale również to nie postępowanie sąd rozpoznaje, tylko rozpoznaje wniosek, w związku z tym, ta poprawka też jest wadliwa.

Przewodniczący poseł Czesław Czechyra (PO):

Pani przewodnicząca Prządka, proszę bardzo.

Poseł Stanisława Prządka (SLD):

Zwracam się do Biura Legislacyjnego. Pani mecenas, czy proponują państwo głosowanie łącznie wszystkich poprawek od 1 do 7, czy poprawkę piątą wyłączamy do odrębnego głosowania?

Legislator Magdalena Klorek:

Pani przewodnicząca, łącznie, bo one wszystkie stanowią całość.

Poseł Stanisława Prządka (SLD):

Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Czesław Czechyra (PO):

Bardzo dziękuję. Przystępujemy zatem do głosowania.

Kto z państwa posłów jest za pozytywnym zaopiniowaniem poprawek od pierwszej do siódmej, zawartych w uchwale Senatu i poddanych pod głosowanie łącznie? Bardzo proszę o podniesienie ręki... Jeszcze Biuro Legislacyjne, przepraszam.

Legislator Magdalena Klorek:

Panie przewodniczący, od 1 do 7, od 10 do 12 i od 14 do 17.

Przewodniczący poseł Czesław Czechyra (PO):

Przepraszam bardzo, bo źle zrozumiałem intencję Biura Legislacyjnego. Już wiem, o co chodzi.

Legislator Magdalena Klorek:

Wszystkie te poprawki są konsekwencją zmiany w tytule i posługują się sformułowaniem... Czy można? Poprawka dziesiąta posługuje się sformułowaniem „w sprawie o zmianę oznaczenia płci”, a nie „o uzgodnienie”, jak jest w uchwalonej ustawie. Dlatego 1 do 7, 10 do 12 i 14 do 17.

Przewodniczący poseł Czesław Czechyra (PO):

Jeszcze raz. Kto z państwa posłów jest...

Poseł Anna Grodzka (niez.):

Chwileczkę, w takim razie, musimy jeszcze... Przepraszam bardzo, ale proszę o głos.

Przewodniczący poseł Czesław Czechyra (PO):

Bardzo proszę, pani poseł Grodzka.

Poseł Anna Grodzka (niez.):

Chcę po prostu dopytać. Czy jeżeli teraz przegłosowalibyśmy ten pakiet poprawek w ten sposób, że przyjmujemy poprawki Senatu, to czy również przyjęlibyśmy poprawkę dziesiątą w brzmieniu zaproponowanym przez Senat, czy nie? Bo jeżeli tak by miało być, to ja muszę wcześniej wypowiedzieć się merytorycznie na temat poprawek dziesiątej i dziewiątej. Bardzo o to proszę. Proszę więc mi to wyjaśnić.

Przewodniczący poseł Czesław Czechyra (PO):

Bardzo proszę Biuro Legislacyjne o wyjaśnienie.

Legislator Łukasz Nykiel:

Panie przewodniczący, Wysokie Komisje, przedstawię argumentację odnośnie do włączenia do tego bloku głosowania również poprawki dziesiątej. Dlaczego – naszym zdaniem – powinniśmy tę poprawkę w to włączyć? Dlatego, że brzmienie tej poprawki jest takie: „Przed wydaniem orzeczenia w sprawie o zmianę oznaczenia płci...”. Niestety, my też dostrzegamy pewną wadę uchwały Senatu w tym zakresie, gdyż konstruując w taki sposób poprawkę de facto Senat nie dał w pewnym sensie wyboru Sejmowi, bo można było również włączyć art. 6 jedynie w zakresie tych wyrazów „uzgodnienie płci”, a „zmianę oznaczenia płci” do katalogu poprawki drugiej (wyraz użyty w artykule itd.), ale Senat tego nie uczynił. Problem byłby taki. Gdybyśmy oddzielnie potraktowali poprawkę dziesiątą, a pozostałe poprawki łącznie, i mieli różne rekomendacje, czyli, na przykład, przyjmując wszystkie poprawki poza art. 6, to wszędzie mielibyśmy „o zmianie oznaczenia płci”, a proszę zauważyć, że art. 6, jeżeli nie wprowadzimy poprawki Senatu, miałby brzmienie „wniosek o uzgodnienie płci”. Czyli, we wszystkich artykułach mielibyśmy „o zmianie oznaczenia płci”, a tu „wniosek o uzgodnienie płci”. Zgadza się z panią poseł Grodzką, że tutaj... Nie chcę używać takiego słowa, ale jest to poprawka merytoryczna. Jednak poza konsekwencją legislacyjną jest również zmiana merytoryczna, bo tu jest mowa o wysłuchaniu w obecności psychiatry itd., natomiast rozłączenie tych poprawek mogłoby spowodować niespójność tekstu.

Proszę zwrócić uwagę na to, że Komisje przygotowują sprawozdanie z rekomendacjami dla Wysokiej Izby. Dyskusja, którą my w tej chwili odbywamy, na sali sejmowej się nie odbywa, więc rozłączenie tych poprawek mogłoby spowodować to, że mielibyśmy niespójny tekst. Dlatego też prosiliśmy o łączne głosowanie. Natomiast, chcielibyśmy też tu zastrzec, i zwrócić na to uwagę, że o tym, jakie rekomendacje będą w sprawozdaniu Komisji, decyduje nie Biuro Legislacyjne, a oczywiście Komisje. O łączeniach również. Jeżeli Komisje wnoszą o rozłączne głosowanie, to my się temu podporządkujemy, natomiast zwracamy uwagę na to niebezpieczeństwo.

Przewodniczący poseł Czesław Czechyra (PO):

Dziękuję bardzo za to dogłębne wyjaśnienie. Proszę, pani poseł Grodzka.

Poseł Anna Grodzka (niez.):

Dziękuję za to wyjaśnienie Biura Legislacyjnemu. Zatem, muszę wnieść, ponieważ są bardzo istotne zastrzeżenia merytoryczne do poprawki dziesiątej... Jeżeli mamy utrzymać głosowanie łączne, jak proponuje Biuro Legislacyjne, to proszę o możliwość przedyskutowania poprawki dziesiątej.

Przewodniczący poseł Czesław Czechyra (PO):

Bardzo proszę, pan poseł Raczkowski.

Poseł Damian Raczkowski (PO):

Panie przewodniczący, Wysoka Komisjo, proponowałbym jednak, żebyśmy wyłączyli z bloku głosowania art. 10, mając na uwadze wątpliwości, o których mówili przedstawiciele Biura Legislacyjnego, i rozstrzygniemy kwestię związaną wyłącznie z terminologią, która – w moim przekonaniu – nie jest tu kluczowa, a przy art. 10 na pewno będzie dyskusja merytoryczna, bo to, tak naprawdę, jest zmiana procedury, którą już omawialiśmy. Przepraszam, chodzi o poprawkę dziesiątą i art. 6, w którym mamy do czynienia ze zmianą procedury, o której mówiła pani poseł Grodzka. Wtedy moglibyśmy się merytorycznie wypowiedzieć i ustalić stanowisko, które – mam nadzieję – będzie wspólne dla wszystkich.

Przewodniczący poseł Czesław Czechyra (PO):

Dziękuję bardzo panu posłowi. Czy ktoś jest przeciwny wyłączeniu poprawki dziesiątej z pakietu poprawek, nad którymi będziemy w tej chwili głosować? Nie słyszę sprzeciwu, a zatem przystępujemy do głosowania.

Kto z pań i panów posłów jest za przyjęciem poprawek od pierwszej do siódmej, od jedenastej do dwunastej i od czternastej do siedemnastej z uchwały Senatu odnośnie do ustawy o uzgodnieniu płci? Proszę o podniesienie ręki. Kto jest za przyjęciem uchwały Senatu w tej sprawie? Dziękuję bardzo. Kto jest przeciwny? Dziękuję bardzo. Kto wstrzymał się od głosu? Bardzo proszę o podanie wyniku głosowania.

Za głosował 1 poseł, 16 było przeciw, 3 posłów wstrzymało się od głosu. Dziękuję bardzo.

Teraz przechodzimy do poprawki nr 8. Czy pani poseł wnioskodawca ma uwagi?

Poseł Anna Grodzka (niez.):

Nie zgłaszam uwag.

Przewodniczący poseł Czesław Czechyra (PO):

Dziękuję bardzo. Pan minister.

Sekretarz stanu w MS Jerzy Kozdroń:

Nie zgłaszamy uwag, ponieważ to jest powtórzenie zapisów kodeksowych. Muszą być spełnione wymogi formalne pisma procesowego. To jest oczywiste.

Przewodniczący poseł Czesław Czechyra (PO):

Biuro Legislacyjne.

Legislator Magdalena Klorek:

Nie mamy zastrzeżeń do tej poprawki, panie przewodniczący.

Przewodniczący poseł Czesław Czechyra (PO):

Dziękuję bardzo. Przystępujemy zatem do głosowania.

Czy jest sprzeciw wobec propozycji przyjęcia ósmej poprawki Senatu? Nie widzę zgłoszeń. Zatem poprawka ta została przyjęta.

Przechodzimy do poprawki nr 9. Kto z państwa chce zabrać głos w tej sprawie? Pani poseł Grodzka... Jeśli pani poseł pozwoli, udzielimy głosu panu ministrowi.

Sekretarz stanu w MS Jerzy Kozdroń:

Panie przewodniczący, prosiłbym, żebyśmy przeszli do poprawki dziesiątej, bo przyjęcie lub odrzucenie poprawki dziesiątej będzie mieć skutek dla poprawki dziewiątej.

Przewodniczący poseł Czesław Czechyra (PO):

Bardzo proszę o opinię Biura Legislacyjnego w tej sprawie.

Legislator Magdalena Klorek:

Panie przewodniczący, my rzeczywiście widzimy związek pomiędzy poprawką dziewiątą a dziesiątą, ponieważ to przesłuchanie w obecności biegłego z zakresu psychologii dziecięcej ma związek z wprowadzonym nowym dokumentem w postaci oświadczenia o posiadaniu lub nieposiadaniu małoletnich dzieci, natomiast nie jest to taki związek, jak w przypadku poprzedniego bloku głosowań, czyli taki, który doprowadzi do niespójności tekstu. Można sobie wyobrazić – ale musiałbym w tej chwili wyrazić nasz pogląd na temat poprawki dziewiątej – że zostanie przyjęta poprawka dziewiąta i wnioskodawca do wniosku o uzgodnienie płci będzie załączał oświadczenie o posiadaniu lub nieposiadaniu małoletnich dzieci i – mówiąc kolokwialnie – nic z tego nie będzie wynikać, ponieważ nie jest to kryterium, które podlega ocenie sądu, biorąc pod uwagę treść art. 5 ust. 1. Czyli, de facto, jest to cecha indyferenta, ponieważ ona nie wpływa na orzekanie. Jest to równocześnie wadliwość poprawki, ponieważ nie znowelizowano art. 5 ust. 1. Natomiast można również wyobrazić sobie sytuację, że zostaje przyjęta zmiana w art. 6, z tym że wówczas sąd nie będzie mieć wcześniej informacji, czy wnioskodawca posiada małoletnie dzieci, tylko – tak przynajmniej nam się wydaje – będzie musiał wezwać na rozprawę również biegłego z zakresu psychologii dziecięcej i przesłuchując wnioskodawcę dopiero wówczas ustalić, czy ten biegły będzie przesłuchiwany, czy nie. Jeżeli okaże się, że wnioskodawca odbierze oświadczenie od wnioskodawcy i okaże się, że on dzieci małoletnich nie posiada, wówczas nie będzie konieczne słuchanie w obecności biegłego z zakresu psychologii dziecięcej, ponieważ nie przyjmując poprawki dziewiątej zdecydują państwo

o tym, że we wniosku takiej informacji nie będzie. Czyli, sąd dowie się de facto dopiero od wnioskodawcy w trakcie przesłuchania.

Związek rzeczywiście jest, bo to jest ten sam pomysł, żeby taką przesłankę wprowadzić i dziesiątka jest jej konsekwencją. Natomiast nie ma tak ścisłego związku, że przyjęcie jednej poprawki i odrzucenie drugiej doprowadzi do niespójności tekstu. Czyli, takiego zastrzeżenia nie zgłaszamy. Wydaje się logiczne głosowanie w ten sam sposób za dziewiątką i dziesiątką, natomiast nie ma tak ścisłego związku, że one muszą mieć taką samą rekomendację dla spójności tekstu prawnego.

Przewodniczący poseł Czesław Czechyra (PO):

Proszę, jeszcze pani poseł Grodzka.

Poseł Anna Grodzka (niez.):

Rzeczywiście, ten związek jest taki, jak opisało Biuro Legislacyjne, ale merytorycznie podzielałam opinię Biura Legislacyjnego, że przyjęta poprawka dziewiąta, w kontekście ewentualnego nieprzyjęcia poprawki dziesiątej, będzie zapisem, który nie ma sensu. Myślę, że tworzenie ustawy w ten sposób jest bezsensowne. Dlatego proponuję, abyśmy w tej chwili przedyskutowali poprawki dziewiątą i dziesiątą, potraktowali je łącznie i podjęli decyzję w tej sprawie w obu poprawkach łącznie.

Przewodniczący poseł Czesław Czechyra (PO):

Mam pytanie do przedstawicieli Biura Legislacyjnego. Czy ważna jest kolejność głosowania w tej sprawie, bo rozumiem, że nie można łączyć głosowania nad tymi obiema poprawkami? Czy można?

Legislator Magdalena Klorek:

Panie przewodniczący, oczywiście o łącznym głosowaniu poprawek decydują Komisje. Analogicznie do tej sytuacji, jaką mieliśmy wcześniej, Komisje mogą zdecydować o tym, że poprawki dziewiąta i dziesiąta mają być poddane pod głosowanie łącznie. Jeżeli państwo podejmują taką decyzję, to wtedy mamy jedno głosowanie. Natomiast, jeśli chodzi o samo rozpatrywanie poprawek, czyli ich omawianie, nie ma takiego przymusu, żeby najpierw omówić poprawkę dziewiątą, a później dziesiątą. Może się to dziać w odwrotnej kolejności, a mogą być omawiane łącznie. Natomiast rekomendacja – tak uznajemy – jest wolą Komisji, więc jeśli nie będzie sprzeciwu, można też głosować łącznie.

Przewodniczący poseł Czesław Czechyra (PO):

Dziękuję bardzo. Prezydium Komisji proponują, żeby głosować oddzielnie nad każdą z tych poprawek. Mam pytanie do Wysokich Komisji, czy jest sprzeciw wobec propozycji pana ministra, żeby najpierw głosować nad poprawką nr 10. Nie widzę zgłoszeń. Zatem, przechodzimy do głosowania nad poprawką nr 10.

Kto jest za pozytywnym zaopiniowaniem poprawki Senatu nr 10? Proszę o podniesienie ręki. Kto jest przeciw? Kto wstrzymał się od głosu? Dziękuję. Proszę o podanie wyników.

Za głosowało 4 posłów, przeciw było 14, 1 poseł wstrzymał się od głosu. Komisje negatywnie zaopiniowały poprawkę dziesiątą.

Przechodzimy do głosowania nad poprawką nr 9.

Kto z państwa posłów jest za pozytywnym zaopiniowaniem uchwały Senatu zawartej w poprawce nr 9? Proszę o podniesienie ręki. Kto jest przeciwny? Kto wstrzymał się od głosu? Dziękuję. Proszę o podanie wyników.

Za głosowało 3 posłów, przeciw było 12, 2 wstrzymało się od głosu. Dziękuję bardzo.

Przechodzimy zatem do poprawki nr 13. Proszę o opinię wnioskodawcę, jeśli taka istnieje. Czy pani poseł Grodzka chce zabrać głos w tej sprawie?

Poseł Anna Grodzka (niez.):

Nie, dziękuję.

Przewodniczący poseł Czesław Czechyra (PO):

Minister.

Sekretarz stanu w MS Jerzy Kozdroń:

My przychylamy się do tej poprawki.

Przewodniczący poseł Czesław Czechyra (PO):

Dziękuję. Biuro Legislacyjne.

Legislator Magdalena Klorek:

Nie mamy uwag, panie przewodniczący. Kwestia jest merytoryczna.

Przewodniczący poseł Czesław Czechyra (PO):

Bardzo dziękuję. Zatem przechodzimy do głosowania.

Kto z państwa posłów jest za pozytywnym zaopiniowaniem poprawki Senatu nr 13? Proszę o podniesienie ręki. Kto jest przeciw? Kto wstrzymał się od głosu?

Bardzo przepraszam sekretariat. Czy są jakieś wątpliwości? Czy mamy ponownie głosować? Zatem, ponieważ było duże zamieszanie w tej sprawie, przechodzimy do ponownego głosowania na poprawkę nr 13 z uchwały Senatu.

Kto z pań i panów posłów jest za pozytywnym zaopiniowaniem poprawki nr 13 zawartej w uchwale Senatu? Proszę o podniesienie ręki... Kto jest za? Czy Komisja zgadza się z propozycją Senatu? Kto jest przeciw? Kto wstrzymał się od głosu?

Poseł Damian Raczkowski (PO):

Przepraszam, panie przewodniczący...

Przewodniczący poseł Czesław Czechyra (PO):

Pan poseł Raczkowski.

Poseł Damian Raczkowski (PO):

Nie wiem, czy to odpowiedni moment, ale być może problem z głosowaniem wynika z tego, że posłowie nie do końca wiedzą, jakie będą konsekwencje wprowadzenia tej zmiany. Gdybyśmy mogli ewentualnie pana ministra poprosić, żeby rozwinął... Wiem, że pan minister mówił, że jest za, ale może części posłów trudno podjąć decyzję bez tekstu źródłowego.

Przewodniczący poseł Czesław Czechyra (PO):

Nawet proces głosowania, jak widać, jest trudny. Panie ministrze, Komisja Sprawiedliwości i Praw Człowieka oraz Komisja Zdrowia bardzo proszą o wyraźne wytłumaczenie, wyjaśnienie, na ile jest to możliwe, wszystkich wątpliwości dotyczących tej poprawki.

Sekretarz stanu w MS Jerzy Kozdroń:

Proszę państwa, wydanie orzeczenia o uzgodnieniu płci jest podstawą do wydania nowego aktu urodzenia, a ust. 3 do art. 13 mówi w ten sposób, że informacje z dotychczasowych dokumentów, czyli z pierwotnego aktu urodzenia, podlegają udostępnieniu wyłącznie na żądanie wnioskodawcy, sądu i dopisujemy prokuratora, bo są określone sytuacje, kiedy prokurator powinien mieć dostęp do tych dokumentów. Po co? A po co sądowi te dokumenty? Może być taki stan prawny, że będzie to potrzebne.

Przewodniczący poseł Czesław Czechyra (PO):

Rozumiem, że pan minister popiera...

Sekretarz stanu w MS Jerzy Kozdroń:

Oczywiście. Powiedziałem, że popieram, ale...

Przewodniczący poseł Czesław Czechyra (PO):

Panie ministrze, spokojnie. Bardzo proszę sprawozdawcę podkomisji i Komisji, panią poseł Muchę.

Poseł Joanna Mucha (PO):

Proszę państwa, myślę, że kruszymy kopie trochę niepotrzebnie. Proponowałabym, żebyśmy nieco ostudzili temperaturę. Mam tylko jedno pytanie. Czy bez tej poprawki, panie ministrze, prokurator nie będzie mieć dostępu do tych akt?

Sekretarz stanu w MS Jerzy Kozdroń:

Proszę państwa, prawdopodobnie będzie mieć. Jeżeli będzie prowadzić postępowanie przeciwko osobie, która ma nowy akt urodzenia, to prawdopodobnie dostęp do tych akt dostanie, jeśli wykaże, że pozostaje to w związku przyczynowym z prowadzonym postępowaniem. Natomiast musimy pamiętać o takich sytuacjach, że prokurator w postępowaniu cywilnym ma również prawa strony: może wytaczać pozwy, składać wnioski i może mieć interes prawny w tym, żeby mieć dostęp do akt źródłowych, zatem zabieranie rzecznikowi interesu publicznego takiego uprawnienia byłoby nieuzasadnione.

Przewodniczący poseł Czesław Czechyra (PO):

Myślę, że za trzecim razem – reasumując poprzednie dwa głosowania, w związku z różnymi wątpliwościami i zamieszaniami – przechodzimy do głosowania na poprawkę nr 13 z uchwały Senatu.

Kto z pań i panów posłów jest za przyjęciem poprawki nr 13? Kto jest za przyjęciem? Dziękuję. Kto jest przeciw? Kto wstrzymał się od głosowania? Dziękuję bardzo. Bardzo proszę o wyniki.

Za głosowało 16 posłów, 2 było przeciw, 2 wstrzymało się od głosu. Bardzo dziękuję. Komisje zgodziły się z propozycją Senatu zawartą w poprawce nr 13.

Rozumiem, że w ten sposób rozpatrzyliśmy wszystkie poprawki Senatu przedstawione do zaopiniowania Komisji Sprawiedliwości i Praw Człowieka oraz Komisji Zdrowia. Proponuję, aby przed Wysoką Izbą reprezentowała obie Komisje pani poseł Mucha. Czy ktoś jest przeciwny? Nie widzę zgłoszeń.

Dziękuję bardzo wszystkim za owocną pracę. Zamykam posiedzenie Komisji. Dziękuję bardzo.